

Werken met Hijsen en heffen

VGM Algemeen

Milieu

Gezondheid

Veiligheid

gasunte

Gasunie is een van de grootste gasinfrastructuurbedrijven in Europa. Veiligheid heeft binnen Gasunie de hoogste prioriteit; het vormt de basis van onze 'license to operate'. Voor onze medewerkers, aannemers en omgeving hanteren wij de strengste veiligheids-, gezondheids- en milieunormen. Het veiligheidsbeleid van Gasunie kenmerkt zich dan ook door een proactieve benadering ter voorkoming van ongevallen, incidenten en gevaarlijke situaties.

HIJSEN EN HEFFEN

Hijsen en heffen behoren tot de meest risicovolle werkzaamheden op een installatie, in de gebieden en op nieuwbouwprojecten. Ieder jaar gebeuren er bij dit soort werkzaamheden ernstige ongelukken. Het gaat vaak om het verplaatsen van gecompliceerde lasten met zware materialen, onder moeilijke omstandigheden. Dat vraagt om kennis van de juiste materialen en toepassing van de juiste technieken. Maar vooral is het kwestie van een goede inschatting van de risico's van het werk.

Definitie hijsen - heffen

- Hijsen en heffen: verticaal transporteren van een last
- Hijsen: omhoog brengen van de last waarbij deze vrij komt te hangen
- Heffen: omhoog brengen van de last waarbij deze geleid wordt opgenomen

Gebruikte hijs- en hefmiddelen

- *Hijswerktuigen*: onder meer mobiele kranen, bovenloopkranen, portaalkranen, kolomkranen, auto laadkranen en kettingtakels
- *Hijsgereedschappen*: onder meer sluitingen, kettingen, stropen en hijsbanden
- *Hefwerktuigen*: onder meer vorkheftrucks, ver-reikers, hoogwerkers, liften, vijzels, heftafels en laad- en loskleppen achter vrachtauto's
- *Hefgereedschappen*: onder meer lepels en palletthaken

Risico-inschatting van hijsen en heffen

- Welke werkmethode wordt gebruikt?
- Hoe groot is de last?
- In welke omgeving?
- Welk type kraan?
- Welke gebruikte hijsmaterialen?
- Hoe communiceren?

Wanneer een hijsplan opstellen?

- Bij hijsen met meerdere kranen, uitgezonderd het inlaten van leidingen in de sleuf
- Hijsen boven gasvoerende systemen
- Hijsen van bijzondere lasten

Inhoud van een hijsplan

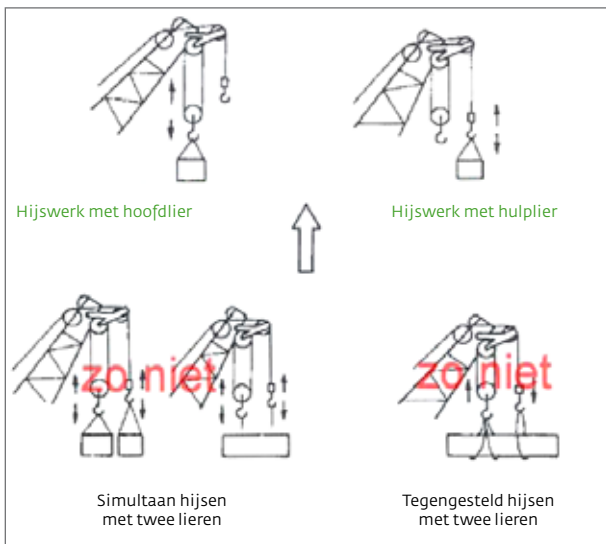
- Wie zijn de betrokkenen?
- Wie is leidinggevend?
- Taak Risico Analyse
- Taken, Bevoegdheden en Verantwoordelijkheden (TBV)
- Het gebruikte materieel
- Tekeningen en berekeningen
- Kraanbewegingen, hijspad en tijdschema
- Lastbegeleiding
- Communicatiemethode en -middelen
- Persoonlijke beschermingsmiddelen
- Inhoud van de toolbox

Gebruik van een jib

- Jib is verplicht bij twee haken
- Eén haak in gebruik, andere in bovenste positie
- Verbod op gebruik van twee haken, tenzij..

Aanpak hijs- en hefwerkzaamheden

1. Planning en voorbereiding

- Zo nodig hijsplan opstellen
- Zo nodig Taak Risico Analyse maken
- Zo nodig zorg dragen voor een juiste werkvergunning

2. Mensen en middelen

- Hef- en hijsteam
- Verantwoordelijke persoon
- Benodigde hijs-/hefmiddelen:
 - geschikt voor het werk
 - geïnspecteerd via het kraanboek
 - voorzien van Working Load Limit (maximaal toegestane werklust), uniek identificatienummer en laatste keuringsdatum

3. Werkterrein/omgeving

- Opgeruimd en afgezet?
- Speciale maatregelen getroffen (ondergrondse leidingen en kelders, kabelgoten, bovengrondse elektriciteitskabels, voldoende draagkrachtige ondergrond)?
- Geeft het weer reden tot uitstel?

4. Uitvoering

- Toolbox-meeting vóór aanvang werkzaamheden
- Wees bekend met jouw specifieke taak/taken
- Hijsmeester (opvallende kleding): permanent contact met kraanmachinist(en)
- Hijs-/hefmateriaal: visuele controle vóór aanvang
- Anderen (niet onderdeel van hijs- en hefteam): niet binnen afgezet gebied

5. Evaluatie

- Nabespreking na uitvoering
- Kernvraag: had het anders/veiliger gekund?
- Doel: leren van en met elkaar

Elf vragen voor veilig hijsen (werkvergunning)

- Zijn alle betrokkenen bekend met de regels en procedures voor de hijsopdracht?
- Zijn alle betrokkenen bij de Toolbox geweest?
- Zijn de benodigde hijs/hefmiddelen en materialen geïnspecteerd en gekenmerkt met:
 - veilig hijsgewicht
 - een uniek identificatienummer
 - een geldige keuringsdatum
- Functioneren alle veiligheidsvoorzieningen?
- Weet iedereen wie de verantwoordelijke persoon is bij deze hijswerkzaamheden?
- Is iedereen gekwalificeerd en zich bewust van zijn of haar taken?
- Is er een plan om te hijsen, een Taak Risico Analyse en/of Risico Inventarisatie & Evaluatie en begrijpt iedereen de hijsopdracht en de voorzorgsmaatregelen?
- Weten we wanneer de hijswerkzaamheden gestaakt moeten worden m.b.t. de weersomstandigheden (b.v. windkracht)?
- Is het hijsgebied gecontroleerd en is iedereen op een veilige afstand voor het geval de hijs zwaait of valt?
- Zijn de communicatie en middelen overeengekomen en zijn deze duidelijk?
- Worden de hijsmiddelen op de juiste wijze gebruikt?

... Think safety!

VORKHEFTRUCKS

Vorkheftrucks kunnen gemakkelijk kantelen door:

- hoog zwaartepunt
- smalle wielbasis

De bediener moet:

- een specifieke opleiding vorkheftruck hebben
- uitleg hebben gekregen over werkzaamheden, terrein, gevaren
- een veiligheidsgordel dragen; gesloten cabine: deur dicht
- het werk op een verantwoordelijke manier uitvoeren

De vorkheftruck zelf moet:

- geschikt zijn voor het werk
- voorzien zijn van gebruikershandleiding (fabrikant)
- voorzien zijn van veiligheidsgordel
- onderhouden zijn conform de handleiding
- goedgekeurd zijn

Terrein/omgeving:

- moet vrij zijn van oneffenheden, gladde oppervlakken, obstakels (pijpenbruggen, spoorrails, spoelgoten en dergelijke)
- moet op plaatsen waar met een vorkheftruck

gewerkt wordt afgescheiden worden van plekken waar voetgangers of fietsers passeren

Werkzaamheden:

- moeten zijn gepland
- gewicht, afmetingen, vorm en stabiliteit van de last moeten bekend zijn
- gebruik van telefoons is verboden
- vervoer of heffen van personen is alleen zeer incidenteel toegestaan met een speciale werkbak onder speciale voorwaarden

Blijf altijd alert tijdens het werk. Bij twijfel: altijd vragen of leg desnoods het werk stil.

Dit is een uitgave van:
N.V. Nederlandse Gasunie
Afd. Veiligheid
Postbus 19
9700 MA Groningen
gasunieveiligheid@gasunie.nl

© februari 2015

